

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 24. Pazdziernika V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 9 Pazdziernika. Dalsze czynności wojsk Rosyjskich w Finlandyi. Dnia 17 GA. X. Dołhoruki, opanowawszy Janowirt, stanął nad odnogą 120 sążni szeroka, która od nieprzyjaciela przedzielana, kazał więc sprowadzić kilka wielkich łodzi, i z rozebranych domow sporządzić promy, temczasem na brzegu założono baterye, dla zastonienia przeprawy; piechota na łodziach i promach, iazda wpraw poszły; niewstrzymane zapędem nieprzyjaciół stanęły wojska na przeciwnym brzegu, opanowały wieś Risolorando, i w lesnych zasiękach zasiadły: nieprzyjaciel opuścił ważne stanowisko pod Taywolo, a cofnął się do wsi Kasurillo.

Dnia 18 doniósł GL. Tuczkw, że sztabś Kapitan Ponset z rotą 3 strzeleckiego półku zbił Szwedzkie pikiety pod Taywolo, że dwie roty postane do Karelii dla połączenia się z GL. X. Dołhoruki. W tem dniu przeprowadził się GL. Tuczkw, i reszta wojsk GA. X. Dołhoruki promami przechodziła na drugą odnogi stronę; Maior Tweritinów z 4 strzelców rotami poszedł ścieżką do Kasurillo, Maior Dziewoński z kozakami i szwadronem dragonow scigał nieprzyjaciela wielką drogą aż do Kasurillo, gdzie złączył się z Maiorem Tweritinów; strzelcy nasi zaieli tę wioskę; Maior Dziewoński postąpił do wsi Piobia gdzie Szwedzi w małej liczbie na tej stronie rzeki zastanowili się.

Tak nagłe GA. X. Dołhoruki poruszenia sprawiły, że GL. Tuczkw mógł przeprowadzić się z całym korpusem pod Taywolo, i skutecznie połączenie się, dla wypełnienia ogólnego planu, konieczne. Przytem doniósł GA. X. Dołhoruki wojennemu Ministrowi że za staraniem Szefów półkowych, żaden żołnierz w całym oddziale od komendy niezostawał się w tyle, że nagłe marsze i niezwyczajne przeprawy utrudzić i osłabić wojsk niepotrafiły; azatem wojenny Minister oświadczył JPP. Szefom i dowodcom półków winne podziękowanie. Korpus GA. X. Dołhoruki opatrzone prowiantem do 1 pazdziernika; w Joenzie jest magazyn na dni 15 założony.

WIEDEN d. 10 pazdziernika. Niedawno koło Tryestu okropna burza bardzo wielkie szkody sprawiła. Rzeki od deszczow wezbrane z brzegow wylały, winnice wydarte i zniszczone; pęd wody zawałił gościńce kamieniami; temczasem morze burzyć się zaczęło, wiatr podziemny, Kolma, gwałtownie rzucił bałwany, które do niezwyczajnej przyszyły wielkości; nieszczęśliwi żeglarze nie umieli znaleźć środków do ratowania się, tysiące ludu wołało o pomoc, której nikt dać nie śmiał i nie mógł; na znak niebezpieczeństwa zdział strzelali, na masztach ognie zapalili, wszystko na pró-

żno. Statek Polakr na brzegu zdruzgotany, dwie barki zgruchotane, dwa okręta utonęły. Brzeg morza ułomkami okryty podobny jest zgorzałemu miastu, w którym wszystko na stos bez porządku zwalono.

W Prezburgu stany Węgierskie na posiedzeniach dają dowody najwyższej gorliwości o dobro oyczyzny i Monarchy: uchwalają, oprócz powszechnej insurrekcyi, znaczne posiłki dla skarbu w pieniądzach. Podług wiadomości odebranych z Belgradu, siły odwodowe Serwianow, czyli podług terazniejszego nazwania Serbow, złożone z mieszkańców Semendryi Belgradu i Sabacz, powracają na granice kraiu swego dowiedziawszy się o ściąganiu wojska Tureckiego przez W. Wezyra; wojsko regularne osadza baterye i szanice w wąwozach założone; zaciągają wielu strzelców z pośpiechem. O przeysciu Dardanellow nieodbieramy dalszych wiadomości, ani wiemy o przedsięwzięciu W. Wezyra z wojskami które zgromadza.

LONDYN d. 27 września. Odebraliśmy urzędowe doniesienia od G. Wellesley, który siłom Angielskim w Portugalii dowodził, i stojące tam wojska zmusił do ustąpienia z tego kraiu. Nie wielkie miasto Vimiera zbudowane jest nad rzeką Maceira przez piękną doliną płynącą, otacza ją gura na północ, i na zachod aż do morza ciągnąca się; na wschod i południe obszerna rozciąga się równina, na której jeden pagurek panuje. W tem miejscu stali obozem rozłożeni Francuzi, którym hetmanit X. Abrantes G. Junot, artylleryą i iazdę mieli liczniejszą od naszey; ogólnie mniej od nas wojską liczyli; lecz wódz doskonały G. Junot trafił do boiu prowadzić więcej żołnierza anizeli mogliśmy na przeciw stawić; doskonale użył miejsca ku swojej obronie; wszystkie wąwozy, górz wierzchołki i parowy osadził działami i strzelcami.

Osiódmey rano wojsko nasze przeciwko nieprzyjacielowi ruszyło; nappierwiey szli strzelce G. Fane zakrywając lewe skrzydło nasze; Brygady G. Hill z iazdą na trzy kolumny podzielone ciągnęły przeciw lewemu skrzydłu Francuzow; Nichtingale i Craufurd z artylleryą na środek bili; Regimenta 50 i 91 wojsko odwodowe składały. G. Fergusen uderzył na prawe skrzydło. Portugalska piechota przedarła się do wsi, kędy lewe skrzydło oparté było, Fergusson zszedł z gury i nieprzyjaciela atakował, strzelce G. Fane w prawo zaszli, gdzie i Portugalska piechota opanowała wąwozy; wnet G. Hill osadził drugi wąwóz, G. Nichtingale trzeci. Trzykroć Francuzi z niewypowiedzianym mężstwem powracali do ataku, trzykroć bagnetem odparci; ustąpić z wąwozow musieli; prowadzili potem na dolinie iazdę przeciw naszym; regimenta 9

i 29 barzo wiele ucierpiały; tu Lake i Taylor zgineli; lecz niezdolali Francuzi mężnych Anglików przełamać, G. Junot nie mogąc tym szykiem pokonać, nagle odmienił rozkład wojska swego; odmieniliśmy więc szyki naszego rycerstwa, które rozciągnęliśmy we trzy linie, pierwszą dowodził GM. Fergusson, drugą prowadził GM. Nichtingale, w trzeciej rządili GG. Bowes i Akland. Pierwsze kolumny Francuzkie łamać naszych zaczęły; z niezwykłą siłą na nas biły, ale gdy 52 regiment z boku zaszedł i G. Akland z artylleryą z lewej strony uderzył, ustępować z placu musieli Francuzi.

Zdobyliśmy w pierwszym ataku trzy działa, tyleż w drugim, a na placu siedm wzięliśmy. Ogółem zabraliśmy dział 13, wozów amunicyjnych 23, ładunków 20 t, wiele amunicyi i ienców; G. Baniere ranę odniosszy poddał się w niewolę, G. Sztabu Thibault zabity. Skutkiem ważnego zwycięstwa, cała Portugalia oswobodzona została, wszystkie kontrybucye upadły. Stolica z portem w moc naszą poszły. Słowem wszystkie siły kapitulować musiały, większe zawady w mocy naszej zostaną, ludzie odesłani do oyczyzny będą; wzajemnie uręczyliśmy bezpieczeństwo zupełne i opiekę stronnikom Francuzkim, iakoteż chorým w kraju zostającym: morską potęgę w Lizbonie była wyliczamy na 9 okrętów i jedną fregatę, na których znajdowało się dział 676 i ludzi 5654.

Podług wiadomości z Kopenhagi G. Bang dowodzący korpusem, który z Norwegii przedarł się do Szweeyi, i przebiegał prowincją Heriedalen, zmuszony nazad powracać, odprowadził 500 ludzi i 5 uwięzionych strzelców. Oddział Majora Coldevin, który wszedł do Jemtland, ma piechoty 554, a iazdy 90 koni. Zegluga do portów Norwegii jest pozwolona przez Króla Duńskiego z obowiązkiem pewney do skarbu opłaty. Mówią o przeysciu Szwedów do Norwegii i o wzięciu jednego tam Duńczykom działa, lecz za nadeysciem posiłków cofnąć się mieli Szwedzi.

Jeden okręt Angielski osiadł na piaskach koło brzegów Jutlandyi, Duńczycy wyratowali lud i do Alborga zaprowadzili; cenę ładunku wyliczają na 100 t. talarów; niósł okręt żywności dla 300 ludzi na 6 miesięcy, wiele mundurów, dział, kul, i prochu. O wojsku Hiszpańskim z Danii wziętym niema żadney pewności. Jest wiadomość z Turcyi, iż W. Wezyr uzbroić kazał milicyą, która pod Selimem tyle rozruchów sprawiła; z niey 40 t. po Europeysku doskonalonych będzie.

PARYZ d. 3 października. Rzecz jest niezawodna że wojska nasze odzyskały stracone miasto Bilbao. Niedając odporu uciekli Hiszpani z takim pośpiechem, że G. Mouton nie mógł pośpieszyć dla ich oderznięcia. Chcieli Insurgenci uderzyć na Ameguaó o dwie mile od Miranda, gdzie Bessieres ma główną kwaterę, lecz spotkani przez Francuzów pierzchać musieli. Poruszenie G. Blokzmówne było z Anglikami, którzy przyrzekli wysadzić swoje wojsko na brzegi Biskai, dla wyparcia Francuzów z nad Ebro; gdyby czekał na tych wiernych zprzymierzeńców, poszedłby z całym oddziałem w niewolę.

Mówią że G. Castannos atakował Marszałka

Bessieres o dwie mile od Miranda, i to dodają, że zupełnie całe wojsko pobite pierzchać musiało; że ieden oddział Hiszpanów 5000 liczący odcięty broń złożyć musiał. Nadchodzące późniejsze listy potwierdziły tę wiadomość. Główna kwatera Króla w Vittoria, Marszałka Bessieres w Miranda, Marszałka Ney w Bilbao. Korpus góralów, Miquellets, 1800 ludzi zawiera, dostatecznie iest uzbroiony i zupełnie urządzony. Jezeli Marszałek Bessieres, walcząc na czele 40 t. naywięcej, przeciwko całej potędze Hiszpanów mógł trupem położyć 2 t, zabrać w niewolę 5 t. a resztę rozpedzić, niech zastanowią się rókoszanie nad wypadkami przyszłego miesiąca, kiedy 150 t. Francuzów w linii stanie. Okorzyści Marszałka Bessieres podług ostatnich doniesień wątpić nietrzeba.

Do wypadków w Hiszpanii zachodzących przydają opisane terazniejszych Insurekcyi Naczelników. G. Castannos, który pierwszy Andaluzją zbuntował, i całej Hiszpanii dał przykład, niesłużył podobno w wojsku, ma dobrą sławę w stolicy a zatem i całym narodzie. On pociągnął G. Gubernatora Welencyi Redinga do powstania, walczyli razem przeciw G. Dupont, lecz kapitulacją ieden Castannos podpisywał; szacuje on męstwo i nieszczęście w nieprzyjacielu nawet, i przeto powydawał pierwsze do ludu odezwy, ażeby dobrze i ludzko z Francuzami obchodzili się.

Gregorio Cuesto był GL. roku 1796, on pobity przez Marszałka Bessieres pod Palencią. Zwykł powiadać że wiele iest płaszczów, tyle bydz może w Hiszpanii żołnierzy. Trzecim wodzem iest Palafox, rodem z Arragonii, ten naymniej posiada ufności, poróżniwszy się z innemi ogłosił swoją oyczyznę za wolną. Navarro był w roku 1793 Feld Marszałkiem, dziś wielkicy ten mąż iest nadziei. Ventura Caro dystyngwował się na kampanii roku 1793. Powszechnie cieszą siebie Rókoszanie że Napoleon nigdy niepotrafi rozciągnąć za Ebro zwycięztw swoich, tak iak Karól Wielki nie mógł utrzymać się w Hiszpanii za tą rzeką, lecz musiał ograniczyć tryumfy nurtem Jbery.

Ustanowił Napoleon nadgodę 12 franków dla tych którzy zbiegów wojskowych przytrzymywac będą, przeciwnie kara więzienia i śmierci na tych iest przepisana, którzyby konskrypcyonistów przechowali lub zataili. Auditor Treilhard do Erfart wyjechał. Flotta nasza w Flessingue składa się z 9 liniowych okrętów i 5 fregat; wkrótce ma bydz pomnożona okrętami z Anvers spodziewanemi; Admirał Missisi rzadzi eskadram. W Texel i Helvoetsluis stoi 8 okrętów liniowych; Admirał Rosilly z Cadix, Marescot Dupont z innemi wodzami z Hiszpanii do Tulonu przyplłyneli.

Z dzienników Londyńskich wnosić należy, że po bitwie pod Vimiera, nowe pisilki Angielskie w Portugalii wylądowały. Xze Abrantes odstąpił korzyści z odniesionego zwycięstwa i zawarł kapitulacyą, raz że niechciał przychylny dla siebie stolicę na niebezpieczeństwa narażać, drugi, że niewiedzial ani o srodkach przez rząd przedsięwziętych, ani o pisilkach, ani o czasie, w którymby ich mógł spodziewać się. Rozumiał, iż większy będzie zysk dla Francyi, odprowadzić wojsko, i w tyl

ney straży powróciwszy do Hiszpanii znowu tryumfować w Portugalii, którą opuszczał. Uwaga, że Anglicy codzienne mogą odbierać piśki w ludziach żywności i amunicji, i że przeciwnie Francuzi nie mogli mieć tej nadziei, była najsilniejszą pobudką, która skłoniła X. Abrantes do ustąpienia z Portugallii.

Zawarte więc zostało d. 22 sierpnia zawieszenie broni między Francuzami a Anglikami. Później dnia 30 nastąpiła ostateczna umowa, która już dawno wiadoma. Podpisywali punkta dwóch układów, ze strony Francuzkiej G. Kellerman, z Angielskiej Wellesley i Murray; ratyfikowali Xze Abrantes oraz Dalrymple i Cotton. Napoleon darował miastu Bordeaux swoje Popiersie. Sławny snycerz Canova zrobił w Rzymie dwie figury rzymskiej piękności, jedna wyobraża Achillesa chcącego zabić Aiasa, druga wystawia młodą kobietę, iako wzór kunsztów i rękodzieł trzymającą popiersie X. Zinzendorf. Margrabia La Romana iak słychać przybył do Cadix. Admirał Hartsink umarł w Amszterdamie; w tem mieście dom Meklemburski zaciąga pożyczkę 100 t. zł. hollenderskich.

ERFURT d. 9 października. Na granicach naszego okręgu wystawiono dla przyjeżdżającego Napoleona bramę tryumfalną, na której z iednej strony napisano po Francuzku; tu wejście do kraju Erfurtskiego: miłość wierność wdzięczność; z drugiej strony wyrażono w tymże języku: kraj mały w rozległości, nieograniczony w przychylności. Ta brama i dwie w mieście wybudowane, zruynowane zostały za nadejściem rozkazu od Napoleona, który niechciał próżnych wydatków w trudnych czasach. Przyechawszy Napoleon do Erfurtu poszedł do kąpieli, ubrał się nayskromniey. Kapelus z miał z troykolorową kokardą. Widziano Imperatora czasami momentalnie w oknie.

Deputacya od obywatelów miała audyencyą, na którą przez dwóch Marszałków wprowadzona do pokoju Imperatora. Siedząc przy stole czytał Monarcha, lecz postrzegłszy deputowanych, przyiósł ich mile, mówił do nich, pytał się o ich imionach, urzędach, potrzebach miasta, i intratach, wiele od czasu wojny ucierpiało, i w ofierze poniosło? Kiedy usłyszał że miasto zaciągnęło już długi 5 millionów franków, cieszył z litością, i zapewnił że wkrótce polepszyć się musi, kazał sobie na piśmie podać opisane dokładne stanu kraju, ciężarów i sposobów ulżenia.

Teatr nasz nie iest obszerny, azatem liczba Spektatorów wielką nigdy bydź niemoże. Wejście iest bezpłatne za biletami, które dają się pewnym osobom. Grano Edypa i Jfigenią. Gura Eters na pułnoc od Weymaru położona, nosi Gay trzy ćwierci mili okręgu mający, który myśliwskiej zabawie wielkich gości obrano. Otoczono las wysokimi tyczynami na których rozpięte płutno zamykało do 300 sztuk napędzonego tam zwierza. O krokow sto wystawiono tarczę do strzelania zwierza; iest to wielki namiot na 100 dłużyny, a na 40 stop szerzyny na drzewie palmowym gustownie wyrobionym oparty; kolumny uwieńczone Girlandami na ośm części dzielą; wśrodku są zrobione stopnie na których wczasie polowania stali Mo-

narchowie. Za otworzeniem szrankow 40 wybiegło na tarczę ieleni, lecz w raz śmierć spotkali i padli. Z rusztowania w koło zrobionego, przypaływały się licznie zgromadzone rozmaitey dystynkcyi osoby. Muzyka myśliwska grała, wszystkie polowania uroczystości zachowane napełniły zadziwieniem patrzących.

Dnia 5 Napoleon odprawował popisy z ogniem 17 regimentu strzelców, 13 regimentu huzarów i konney artylleryi, co 3000 ludzi czyniło. Przytomnemi byli goście tu zgromadzeni. Do liczby znajdujących się tu osob dawniey wyrażonych, przydać należy nowo przybyłych, X. Victor Hesseń Lothemburg, Graffa Lorchenfeld, Cassel, Konsula Amerykańskiego Michlou, Graffa Schoenburg, Bourdeaux, XX. Hohenzollern Philipstał, G. Uslar, Bucholz, Mongelas, Reus, Wartenberg, Marszałka Mortier, GG Laurent, Pennet, i Weten.

Dnia 7 Monarchowie będąc w Weymarze o ósmiey udali się na teatr tam z Erfurtu przybyły; obywatele tamedzni uformowali dwie długie linie w których z zapalonymi pochodniami stali aż Monarchowie z teatru powrócili. Wieczorem był dany bal otwarty. Nazaiutrz poiechali w otwartym powozie oglądać krwawe przed dwuma laty poboiowisko pod Jena. Obiad daie się zwyczajnie o godzinie szóstey. Reprezentowano w Weymarze Fedra, i śmierć Cezara. Oglądaiąc powtórnie plac bitwy 1806 r. stoczoney, znaleźli Monarchowie wystawiony wielki pawilon i trzy namioty na górze, na której przed dwuma laty 14 8bra Napoleon nocował, i tam iedli śniadanie; potem do Erfurtu powrócili. Mieszkańce Erfurtu rozumieją że w Paryżu w czasie koronacyi Imperatora niebyło więkzsey okazałości iaką u siebie widzą. Zgiełk ludu, bogate ubiory, rzadkiey ceny poiazdy, świetność teatru, a mianowicie okazałość parteru, gdzie W. Napoleon stem Xiążąt i Marszałkow otoczony siedzi, napełnia wszystkich nayszybszym zadumieniem. Z rana daie Imperator audyencye, i wizyty Królów oraz i Xiążąt przyimuie; przypuszczane są w tem czasie deputacye; po śniadaniu w gabinecie pracuie.

W Strazburgu spodziewaią się widzieć powracającego Napoleona: już formuią honorową gwardyą z naysbogatszych obywateli, ażeby przez wybór i liczbę dowiedli gorliwości i wierności z iaką iest to miasto dla swego Monarchy. W Królestwie Westfalskim idzie pomyslnie konskrypcya; departament Werra dostarczył 130 młodzieńców, Elba 335; Ocker wszystkich prawie dostarczył. Idzie młodź do regimentów wesoło przy radosnych okrzykach ludu i żołnierzy starszych, którzy ich za braci młodszych przyimuia.

Nigdy więcey nierozsądnych domysłów niebyło iak z przyczyny terażnieyszego zjazdu; ciekawi próżniacy zmuszaią iednych Królów do złożenia korony, drugich do zamiany prowincyów, tam nowe państwa formuią, tu drugie niszczą, dzielą kraie, rozdaiają wynadgrozdzenia, i inne tym podobne czynią domysły, z których rozważni śmieiają się. Przyszła do Niemiec wiadomość z Londynu iakoby lud Angielski po wielu miastach porobił ze słomy bawiany pod imieniem G. Dalrymple, które powozem

na szyć zarzuconym włożyć po ulicach a potem palić.

Do opisanja miasta naszego to przydać można, że przed 500 laty było miastem największym w Turynji i znacznie handlowym, liczyło 60 t. ludności, i do roku 1665 w stanie niepodległości zostawało. W tem czasie kiedy niektórzy mieszkańcy skrzywdzili Cesarzkiego herolda, Elektorowie Moguncyi wojskami swemi osadzili, i na utrzymanie w posłuszeństwie założyli zamek Petersberg. Lubo nie należy nasze miasto do Króla Pruskiego od niejakiego czasu, iednak miało w murach swoich zagaione negocyacye daleko pomyslniejsze nizeli w innym mieście. O warunkach traktatu wiemy z pewnością tylko, że Napoleon odstąpił z zaległych kontrybucyi 68 milionow frankow w nadgodę za utrzymanie wojska; oraz rozumieją że Francuzi wyciągną ze Sztetyna, Kistryna i Glogau; przytem spodziewają się w Berlinie, że wkrótce żadnego wkraia Pruskich nie będzie Francuza, i że Dwór przed zimą tam z Królewca powróci: tym czasem papiery idą w gurę.

Wierny Mameluk Napoleona Rustan znajduje się także w Erfurcie. Król Saski w kościele S. Wawrzyńca słucha codziennie mszy z Grafem Marcolini i Szambelanami. Klęczy przy ołtarzu przez całą mszę sam, ieden; kiedy Król wchodzi lub odchodzi, dzwonią. W Hamburgu obchodzono rocznicę zwycięstwa pod Jena; z rana huk armat zapowiedział uroczystość dnia wielkiego: o południu Marszałek Bernadotte Xze Ponte Corvo odprawował popisy z wojskami Francuzkiemi i Hollenderskiemi, potem dał wielką ucztę dla Generałów Oficyerow, posłów i Senatorow: w końcu sali stało Popiersie Napoleona otoczone znamionami zwycięstwa; Ratusz, bramy tryumfalne, wspaniale oświetcone były.

Zakupują teraz narzędzia rolnicze przez Szwajcara Fellenberg wynalezione, których użyteczność dostatecznie jest znaioma; inni Xiążęta Niemiec posyłają rolnikow do Hofrogl dla nauczenia się sposobow szczęśliwie wynalezionych uprawy. Towarzystwo we Francyi zachęcające do wynalazkow postanowiło, dać w nadgodę 1500 Franków temu któryby wynalazł doskonałą mahinę do czesania wełny; 1500 fr. temu, któryby zrobił kołowrot lepszy od terażniejszych do iey przedzenia; 1500 franków wynalazcy sposobu mechanicznego czesania i przędzy iedwabniczych ostatekow dla zrobienia iedwiabiu, galette, zwanego; 1200 frankow temu, któryby odkrył farbę, równie żywą iak Indigo, dla iey zastąpienia; 1200 fr. wynalazcy sposobu bicia kupfersztychow na materyach; 1200 fr. kto by zrobił Cynober, równie pięknego koloru iak Chiński; 6000 za odkrycie sposobu doskonalszego małego kosztującego po papierniach klejenia papieru. Ogłoszono u nas dzieło, wkrótce wydać się mające pod tytułem, Erfurt w najsławniejszym stanie; mają być zebrane w nim wszystkie okoliczności teraz będącego wielkiego zjazdu; opisane będą osoby, zabawy, negocyacye, traktata i ich skutki.

Rozeszły się niedawno wieści o pomnażaniu wojsk Pruskich, pisma Królewskie odpowiadają: że nie tylko z kantonow ludzie od roli nie są od-

ięci, i żołnierze urlopowani, do chorągwi nie są wezwani; lecz dano wolność i pieniądze na drogę tym nawet, którzy z regimentow do domow powrócić chcieli. Wojsko niepowiększone ale do połowy zmniejszone. Konie nie spisane w żadney prowincyi. A zatem ani jazda ani artyllerya koni mieć niemogą. Korpus w Pomeranii nie wynosi połowy załogi Kolberga. Liczy on 1515 ludzi pieszych, 372 artylleryi, i 432 jazdy. Bataliony ledwo mają liczbę kompanii potrzebną 125 lub 130. Żadna milicya nie formuje się. Użyci wiesniacy do obrony brzegów, w czasie żniwa rozpuszczeni zostali.

Do wiadomości o czynnościach w Erfurcie i ta należy, że uroczystość koronacyi Królów związku Reński składających w tem mieście ma nastąpić. Obchodzona będzie z okazałością przyzwoitą i godności osob koronę przyjmujących, i wielkości przytomnych tu Monarchów.

MEDYOLAN d. 30 września. Wojsk Francuzkich regimenta iedne po drugich odchodzą do Francyi i Hiszpanii; nowozaciężni ze wszystkich prowincyow Włoskich tamże idą na dopełnienie regimentow. Wice Król wyjechał do Udine, gdzie oglądał obozem stojące tam wojsko; kazał czynić popisy z ogniem; wieczorem był na teatrze gdzie grano łaskawość Tytusa. Dnia 24 wyjechał do Palma nuova z GG. Chasseloup i Seras; oglądał tameczne fortifikacye i szance. W Neapolu wielkie czynią przygotowania na przyjęcie Królowey, która ma tam stanąć dnia 25. Xze Saxe Gotha miał audyencyą u Króla Joachima wprowadzony do gabinetu przez W. Mistrza ceremonii; Magistrat stolicy był przedstawiony przez Marszałka Perignon Gubernatora Neapolu Królowi. Z Algieru wiele uzbroionych okrętow wyszło na morze dla chwytania statkow Portugalskich pod banderą Hiszpańską krążących. O państwie Papiezkim rząd nie udziela żadney wiadomości; czy oyciec S. pisał do Rokoszanow Hiszpańskich lub nie, dla wstrzymania ich od buntu, wposłuszeństwie Królowi, niema pewności, to wiemy że mieszka w Rzymie w swoim pałacu.

Król Sycylijski Ferdynand wysławszy synow swoich X. Leopolda do Hiszpanii, X. Ascoli do Londynu, dla poparcia tam iego domu przywileiow do korony Hiszpańskiej, sam bawi się w Palermo nad uzbroieniem mieszkańcow tej wyspy, która tem większey obrony potrzebuie, że Anglicy prawie zupełnie z Malty i Sycylii wyciągneli. Siedm tysięcy Anglikow popłynęło ztąd do Hiszpanii dla wsparcia walczących przeciwko Francuzom Insurgentow. Nieprzestali krążyć iednak wojenne okręty przed portami Włoskiemi; zamykają Anglicy Ankonę, Gaetę, Livorno, Neapol, Wenecyę, pokazują się przed Civitevechia Trento i handel tamują; często wylądować usiłują, lecz odparci z hańbą na statki uchodzą muszą, szczęśliwi iezeli mogą spalić wieś iaką, lub spokojnych i bezbronnych mieszkańców zrabować, przed nadejsciem Francuzów. Jnaczy nie postępują Akrykańscy mieszkańcy, którzy znaiomym rozboiem po morzach się bawią, i nie ureczają bezpieczeństwa aż haracz odbiorą.

W Wilnie w Drukarni XX. Piarów Wi-
leńskich.

DODATEK